

Klokkenluidersregeling

Inleiding

Deze regeling is opgesteld naar voorbeeld van de door de VO-raad gepubliceerde modelregeling. De regeling sluit aan op de nieuwe wetgeving: Wet Huis voor klokkenluiders.

In de Code Goed Onderwijsbestuur VO is vastgelegd dat het bestuur van een VO-instelling de klokkenluidersregeling publiceert op de website en dat de Raad erop toe ziet dat ieder bestuur beschikt over een klokkenluidersregeling en dat de Raad erop toeziet dat de belangen van een klokkenluider ook daadwerkelijk voldoende worden beschermd.

Klachtrecht en geschillenregeling medezeggenschap

Het onderwijs kent diverse voorzieningen waarvan belanghebbenden gebruik kunnen maken bij twijfel over de handelwijze binnen een instelling. Via het klachtrecht (geregeld in art. 24b van de Wet op het voortgezet onderwijs) kunnen ouders, leerlingen en personeelsleden bij een klachtencommissie klagen over gedragingen of beslissingen van het bestuur of het personeel dat werkzaam is bij het bestuur of juist over het uitblijven van bepaalde gedragingen of beslissingen. Hierbij gaat het vooral om kwesties waarbij het eigen belang in geding is.

De Wet medezeggenschap op scholen (WMS) biedt personeelsleden, ouders en leerlingen de mogelijkheid via de (G)MR zaken betreffende de school aan de orde te stellen en daarover een standpunt te bepalen. Tevens is er een speciale geschillenregeling in opgenomen op grond waarvan de medezeggenschapsraden kwesties kunnen voorleggen aan een geschillencommissie of rechter.

Huis voor klokkenluiders

Op 1 juli 2016 is de Wet Huis voor klokkenluiders in werking getreden. Deze wet biedt een werknemer de mogelijkheid om bij een externe instantie (het Huis voor klokkenluiders is ondergebracht bij het instituut van de van de Nationale Ombudsman):

- advies te vragen over de te ondernemen stappen inzake het vermoeden van een misstand
- het beoordelen of er sprake is van een melding omtrent het vermoeden van een misstand
- het op basis van een verzoekschrift instellen van een onderzoek naar:
 - 1°. het vermoeden van een misstand
 - 2°. de wijze waarop de werkgever zich jegens de melder heeft gedragen.

De mogelijkheid om het Huis voor klokkenluiders te benaderen en in te schakelen heeft de wet beperkt tot de werknemers. Ouders en leerlingen kunnen deze weg niet bewandelen.

Regeling betreffende het omgaan met een ernstig vermoeden van een misstand

Ondanks de voorzieningen op het terrein van het klachtrecht en medezeggenschap blijft een beperkte categorie misstanden over, waarbij niet in redelijkheid van een medewerker/ leerling/ ouder verwacht kan worden dat hij van bovenstaande procedures gebruik maakt. In dat geval kan de klokkenluidersregeling nuttig zijn.

Hoofddoel van een de regeling is:

- Het bestrijden van de restcategorie misstanden waarvoor andere regelingen niet geschikt zijn.
- Op een wijze die bijdraagt aan het verbeteren van de organisatie en voor zover mogelijk het corrigeren van de misstand.
- Met zo gering mogelijke schade voor melder en voor organisatie; met zorgvuldigheidseisen voor de melder en de organisatie.
- Met rechtsbescherming tegen benadeling voor bonafide melders.

Klokkenluidersregeling Scholen aan Zee

Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een ernstige misstand

Preambule

De regeling betreffende het omgaan met een vermoeden van een misstand binnen Scholen aan Zee biedt een heldere beschrijving van de procedure die gevolgd moet worden wanneer een (op redelijke gronden gebaseerd) vermoeden van een misstand bestaat.

De regeling brengt het uitgangspunt tot uitdrukking dat een vermoeden van een misstand in beginsel eerst intern aan de kaak moet worden gesteld. Scholen aan Zee moet (in beginsel) in de gelegenheid worden gesteld om zelf orde op zaken te stellen. In bepaalde gevallen biedt de regeling echter de mogelijkheid om een externe melding te doen. In gevallen waarin in redelijkheid niet verwacht kan worden dat de interne procedure doorlopen wordt, kan (direct) melding worden gedaan bij een onafhankelijke externe derde.

De regeling biedt duidelijkheid over zorgvuldigheidseisen en biedt de betrokkene bescherming tegen benadeling. De regeling brengt hiermee tot uitdrukking dat het (intern) melden van een misstand gezien wordt als een bijdrage aan het verbeteren van het functioneren van de organisatie en dat de melding serieus zal worden onderzocht.

De onderhavige regeling is niet bedoeld voor persoonlijke klachten van betrokkenen en moet onderscheiden worden van de Klachtenregeling' en de 'Regeling ter voorkoming van seksuele intimidatie, agressie, geweld (waaronder pesten) en discriminatie'.

Artikel 1: Begripsbepalingen en Algemene Bepalingen

1.A. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *Betrokkene*: degene die als leerling staat ingeschreven bij één van de scholen van het bestuur dan wel diens wettelijke vertegenwoordiger (o.a. ouder) en de werknemer.
- b. *Externe derde*: een externe derde aan wie een klokkenluider melding doet, zoals bedoeld in art. 11.
- c. *Commissie*: de Commissie Integriteitvraagstukken (CIV) zoals bedoeld in art. 5.
- d. *Huis*: het Huis voor klokkenluiders bedoeld in art. 3 van de Wet Huis voor klokkenluiders (Staatsblad 2016 – nr. 148).
- e. *Bestuur*: in deze regeling één of alle leden van het College van Bestuur.
- f. *Raad*: in deze regeling de Raad van Toezicht, die belast is met het interne toezicht op het bestuur.
- g. *Vertrouwenspersoon integriteit*: de vertrouwenspersoon die speciaal belast is met de afhandelingen van meldingen van klokkenluiders.
- h. *Vermoeden van een misstand*: het vermoeden van een betrokkene, dat binnen de organisatie waarin hij werkt of heeft gewerkt of bij een andere organisatie indien hij door zijn werkzaamheden met die organisatie in aanraking is gekomen dan wel waarbij hij als leerling staat ingeschreven dan wel de wettelijk vertegenwoordiger van die leerlingen, sprake is van een misstand voor zover:
 1. het vermoeden gebaseerd is op redelijke gronden, die voortvloeien uit de kennis die de betrokkenen in de organisatie heeft opgedaan of voortvloeien uit de kennis die de werknemer heeft gekregen door zijn werkzaamheden bij een andere organisatie, en
 2. het maatschappelijk belang in het geding is bij:
 - i. de (dreigende) schending van een wettelijk voorschrift, waaronder een (dreigend) strafbaar feit
 - ii. een (dreigend) gevaar voor de volksgezondheid
 - iii. een (dreigend) gevaar voor de veiligheid van personen
 - iv. een (dreigend) gevaar voor de aantasting van het milieu
 - v. een (dreigend) gevaar voor het goed functioneren van de organisatie als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten
 - vi. een (dreigende) schending van andere regels dan een wettelijk voorschrift
 - vii. een (dreigende) verspilling van overheidsgeld
 - viii. (een dreiging van) het bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over de onder i t/m vii hierboven genoemde feiten.
- i. *Werknemer*: degene de krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht of publiekrechtelijke aanstelling arbeid verricht of heeft verricht dan wel de die anders dan uit dienstbetrekking arbeid verricht of heeft verricht.

1.B. Algemene bepalingen

- a. Deze regeling is van toepassing op alle betrokkenen en heeft als doel hen zonder gevaar voor hun (rechts)positie de mogelijkheid te bieden te rapporteren over een vermoeden van een misstand binnen de organisatie.
- b. Deze regeling is niet bedoeld voor: klachten van persoonlijke aard van een betrokkene waarin andere regelgeving voorziet.
- c. De betrokkene die een melding maakt van een vermoeden van een misstand dient niet uit persoonlijk gewin te handelen.
- d. De betrokkene die een melding maakt van een misstand waar hijzelf bewust aan heeft deelgenomen, is niet gevrijwaard van sancties.

Artikel 2. Informatie, advies en ondersteuning

1. De betrokkenen kan een adviseur in vertrouwen raadplegen over een vermoeden van een misstand.
2. In overeenstemming met lid 1 kan de betrokkene de vertrouwenspersoon verzoeken om informatie, advies en ondersteuning inzake het vermoeden van een misstand.
3. In overeenstemming met lid 1 kan de werknemer ook het Huis verzoeken om informatie, advies en ondersteuning inzake het vermoeden van een misstand.

Artikel 3. Interne melding

1. Tenzij sprake is van een uitzonderingsgrond als bedoeld in art. 10 lid 2, meldt betrokkene een vermoeden van een misstand intern.
 - a. Bij het bestuur of
 - b. indien het vermoeden van een misstand het bestuur regardeert bij de Raad.
 - c. Bij een vertrouwenspersoon integriteit. Melding aan de vertrouwenspersoon integriteit kan ook plaatsvinden naast een melding aan het bestuur of de Raad.
2. Indien betrokkene het vermoeden van een misstand alleen bij de vertrouwenspersoon integriteit heeft gemeld, brengt deze het bestuur of de Raad op de hoogte met vermelding van de datum waarop de melding ontvangen is zij het op een met betrokkene overeengekomen wijze en tijdstip. Tevens bepalen de vertrouwenspersoon integriteit en betrokkene of de identiteit van betrokkene geheim zal blijven.
3. Het bestuur of de Raad legt de melding met de datum waarop deze ontvangen is schriftelijk vast en laat die vastlegging voor akkoord tekenen door betrokkene dan wel de vertrouwenspersoon integriteit, die daarvan een gewaarmerkt afschrift ontvangt.
4. Het bestuur of de Raad brengt na melding van een vermoeden van een misstand de commissie van de interne melding op de hoogte.
5. De voorzitter van de commissie stuurt een ontvangstbevestiging aan de betrokkene, en/of de vertrouwenspersoon, die een vermoeden van een misstand heeft gemeld. De betrokkene die het vermoeden van een misstand meldt en degene(n) aan wie het vermoeden van de misstand is gemeld, behandelt de melding vertrouwelijk. Zonder toestemming van het bestuur of de Raad wordt geen informatie verschaft aan derden binnen of buiten de organisatie. Bij het verschaffen van informatie zal de identiteit van de betrokkene niet worden genoemd en zal de informatie zo worden verstrekt dat de anonimiteit van de betrokkene zo veel mogelijk gewaarborgd blijft.

Artikel 4. Externe melding door werknemer

De werknemer kan een vermoeden van een misstand rechtstreeks melden bij een externe derde zoals bedoeld in art. 11, indien van hem in redelijkheid niet gevraagd kan worden dat hij het vermoeden van een misstand bij de eigen organisatie meldt.

Artikel 5. Commissie Integriteitsvraagstukken

1. De commissie bestaat uit een voorzitter en twee leden. Voorts zijn er een plaatsvervangend voorzitter en twee plaatsvervangende leden.
2. Een (plaatsvervangend) lid wordt benoemd op voordracht van het bestuur, het andere (plaatsvervangend) lid wordt benoemd op voordracht van de (G)MR. Gezamenlijk kiezen de leden een (plaatsvervangend) onafhankelijke voorzitter.
3. De regels voor benoeming, schorsing en ontslag van de (plaatsvervangend) voorzitter en de (plaatsvervangende) leden worden in een reglement vastgelegd.

4. De (plaatsvervangend) voorzitter en de (plaatsvervangende) leden worden benoemd voor een periode van vier jaar en zijn herbenoembaar voor maximaal één periode.
5. De (plaatsvervangend) voorzitter en de (plaatsvervangende) leden mogen in ieder geval:
 - geen deel uitmaken van het bestuur
 - geen Raad zijn bij het bestuur
 - niet werkzaam zijn voor of bij het bestuur
 - geen leerling of wettelijk vertegenwoordiger van een leerling zijn bij het bestuur.

Artikel 6. Ontvankelijkheid

1. De commissie verklaart de melding van een vermoeden van een misstand niet-ontvankelijk indien naar het oordeel van de commissie er kennelijk geen sprake is van een misstand als bedoeld in deze regeling.
2. Indien de melding niet-ontvankelijk verklaard wordt, brengt de commissie het bestuur, de Raad en betrokkene die een vermoeden van een misstand intern heeft gemeld, hiervan schriftelijk en met redenen omkleed op de hoogte.

Artikel 7. Onderzoek

1. Ten behoeve van het onderzoek betreffende een melding van een vermoeden van een misstand is de commissie bevoegd namens het bestuur alle inlichtingen in te winnen die zij voor de vorming van haar advies nodig acht. Het bestuur is verplicht de commissie de gevraagde informatie te verschaffen, dan wel behulpzaam te zijn bij de verwerving ervan.
2. Ten behoeve van het onderzoek betreffende een melding van een vermoeden van een misstand kan de commissie in ieder geval het bestuur horen.
3. Indien de inhoud van de door het bestuur verstrekte informatie - vanwege het vertrouwelijke karakter - uitsluitend ter kennisneming van de commissie dient te blijven, wordt dit aan de commissie mede gedeeld.
4. De commissie kan ter verkrijging van de benodigde informatie deskundigen inschakelen.
5. Alle in redelijkheid door de commissie te maken kosten worden door het bestuur vergoed.

Artikel 8. Advies

1. Indien het gemeld vermoeden van een misstand ontvankelijk is legt de commissie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen acht weken na ontvangst van de melding haar bevindingen betreffende de melding van een vermoeden van een misstand vast in een advies gericht aan het bestuur of de Raad.
2. In bijzondere gevallen kan deze termijn worden verlengd met maximaal acht weken.
3. Indien het gemelde vermoeden van een misstand niet-ontvankelijk is, zal de commissie de melding niet in behandeling nemen en dit in het advies vastleggen.
4. Het advies wordt in geanonimiseerde vorm en met inachtneming van het eventueel vertrouwelijke karakter van de aan de commissie verstrekte informatie en de ter zake geldende wettelijke bepalingen verstrekt aan de betrokkene, het bestuur en de Raad.
5. Indien de situatie daarom vraagt kunnen, vooruitlopend op het advies, noodmaatregelen worden getroffen om een noodsituatie op te heffen.

Artikel 9. Standpunt

1. Binnen vier weken na ontvangst van het advies van de commissie worden betrokkene en/of de vertrouwenspersoon integriteit evenals degene(n) op wie het vermoeden van een misstand betrekking heeft, door of namens het bestuur schriftelijk op de hoogte gebracht van een inhoudelijk standpunt betreffende het gemelde vermoeden van een misstand. Daarbij wordt aangegeven tot welke stappen de melding heeft geleid dan wel zal leiden.
2. Indien het standpunt niet binnen vier weken kan worden gegeven, kan deze termijn met ten hoogste vier weken worden verlengd. Het bestuur of de Raad zal hiervan schriftelijk melding doen aan betrokkene, de commissie en eventueel de vertrouwenspersoon integriteit.

Artikel 10. Melding aan een externe derde

1. Betrokkene kan het vermoeden van een misstand melden bij een externe derde als bedoeld in art. 11 lid 1, met inachtneming van het in art. 11 bepaalde, indien:
 - a. Hij het niet eens is met het standpunt als bedoeld in art. 9.
 - b. Hij geen standpunt heeft ontvangen binnen de vereiste termijn, bedoeld in het eerste en tweede lid van art. 9.
 - c. De termijn, bedoeld in het tweede lid van art. 9 gelet op alle omstandigheden onredelijk lang is en betrokkene hiertegen bezwaar heeft gemaakt bij het bestuur of de Raad; of
 - d. sprake is van een uitzonderingsgrond als bedoeld in het volgende lid.
2. Een uitzonderingsgrond als bedoeld in het vorige lid onder d doet zich voor, indien sprake is van:
 - a. Acut gevaar, waarbij een zwaarwegend en spoedeisend maatschappelijk belang onmiddellijke externe melding noodzakelijk maakt.
 - b. Een situatie waarin betrokkene in redelijkheid kan vrezen voor tegenmaatregelen als gevolg van een interne melding.
 - c. Een duidelijke dreiging van verduistering of vernietiging van bewijsmateriaal.
 - d. Een eerdere interne melding conform de procedure van in wezen dezelfde misstand, die de misstand niet heeft weggenomen.
 - e. Een wettelijke plicht of bevoegdheid tot direct extern melden.

Artikel 11. Externe derde

1. De betrokkene kan de externe melding als bedoeld in art. 10 doen bij een externe instantie die daarvoor naar het redelijk oordeel van de betrokkene het meest in aanmerking komt. Onder externe instantie wordt in ieder geval verstaan:
 - a. een instantie die is belast met de opsporing van strafbare feiten
 - b. een instantie die is belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift
 - c. een andere daartoe bevoegde instantie waar het vermoeden van een misstand kan worden gemeld
 - d. het Huis voor zover de betrokkene een werknemer is en de melding voldoet aan de ontvankelijkheidsvereisten van het Huis.
2. Indien naar het redelijk oordeel van de betrokkene het maatschappelijk belang zwaarder weegt dan het belang van de werkgever bij geheimhouding, kan de betrokkene de externe melding ook doen bij een externe derde die naar zijn redelijk oordeel in staat mag worden geacht direct of indirect de vermoede misstand te kunnen opheffen of doen opheffen.

3. De melding vindt plaats aan de externe derde(n) die daarvoor naar het redelijk oordeel van betrokkene gelet op de omstandigheden van het geval, het meest in aanmerking komt/komen. Daarbij houdt betrokkene enerzijds rekening met de effectiviteit waarmee die derde kan ingrijpen en anderzijds met het belang van het bestuur bij een zo gering mogelijke schade als gevolg van dat ingrijpen, voor zover die schade niet noodzakelijkerwijs voortvloeit uit het optreden tegen de misstand.
4. Betrokkene dient bij melding aan een externe derde een gepaste vorm van zorgvuldigheid en betrouwbaarheid in acht te nemen.
5. Naarmate de mogelijkheid van schade voor het bestuur als gevolg van de melding bij een externe derde groter wordt, dient het vermoeden van een misstand bij betrokkene die bij een externe derde meldt sterker te zijn.

Artikel 12. Rechtsbescherming

1. Het bestuur mag de betrokkene c.q. de werknemer niet benadelen wegens de omstandigheid dat de betrokkene c.q. de werknemer een melding heeft gedaan bij het bestuur of een externe derde, van het vermoeden van een misstand.
2. De werkgever kan de arbeidsovereenkomst met een werknemer niet opzeggen:
 - a. wegens de omstandigheid dat de werknemer te goeder trouw en naar behoren een melding heeft gedaan bij het bestuur of het Huis, van een vermoeden van een misstand
 - b. gedurende het onderzoek door het Huis.
3. De werknemer die een publiekrechtelijke aanstelling heeft wordt in zijn rechtspositie niet benadeeld door het bestuur wegens de omstandigheid dat hij te goeder trouw en naar behoren een melding van een vermoeden van een misstand heeft gedaan.
4. Benadeling van een leerling of ouder die melding heeft gemaakt van een misstand conform voorliggende regeling, wordt beschouwd als wanprestatie dan wel een onrechtmatige daad.
5. De vertrouwenspersoon integriteit kan niet worden gedwongen de identiteit bekend te maken van een betrokkene die heeft aangegeven een vertrouwelijke melding te willen doen.
6. De werknemer kan het Huis verzoeken een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop het bestuur zich jegens de werknemer heeft gedragen naar aanleiding van een gedane melding inzake het vermoeden van een misstand.

Artikel 13. Openbaarheid van de regeling

1. Het bestuur zorgt ervoor dat de regeling op een vertrouwelijke manier kan worden geraadpleegd.
2. Het bestuur stelt alle belanghebbenden op de hoogte van de wijze waarop invulling is gegeven aan het bepaalde in lid 1.

Artikel 14. Overige bepalingen

1. Deze regeling treedt in werking op 1 januari 2017.
2. In gevallen waarin de regeling niet voorziet, beslist het bestuur.
3. Deze regeling kan worden aangehaald als 'Klokkenluidersregeling'.